

חק לישראל – פרשת מצורע יום ב'

תורה – ויקרא פרק יד'

(ו) והזה על המטהר מן הצרעת שבע פעמים וטהרו ושלח את הצפר החיה על פני השדה: (ז) והזה על המטהר מן הצרעת שבע פעמים וטהרו ושלח את הצפר החיה על פני השדה: (ח) וידי על דמדפי מן סגירותא שבע זמנין וידבניה וישלח ית צפרא חיתא על אפי חקלא:

(ח) וכבס המטהר את בגדיו וגלח את כל שערו ורחץ במים וטהר ואחר יבוא אל המחנה וישב מחוץ לאהל שבעת ימים: (ט) וכבס המטהר את בגדיו וגלח את כל שערו ורחץ במים וטהר ואחר יבוא אל המחנה וישב מחוץ לאהל שבעת ימים: (י) ויצבע דמדפי ית לבושהו וגלח ית כל שעריו ויסחי במיא וידפי ובתר פו יעול למשריתא ויתב מברא למשפניה שבעא יומין:

(י) והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו ואת גבת עינו ואת כל שערו יגלח וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים וטהר: (יא) והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו ואת גבת עינו ואת כל שערו יגלח וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים וטהר: (יב) ויהי ביומא שביעאה יגלח ית כל שעריו וית רישיה וית דקניה וית גביני עינוהו וית כל שעריו יגלח ויצבע ית לבושהו ויסחי ית בסריה במיא וידפי:

(יג) וביום השמיני יקח שני כבשים תמימים וכבשה אחת בת שנתה תמימה ושלשה עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן: (יד) וביום השמיני יקח שני כבשים תמימים וכבשה אחת בת שנתה תמימה ושלשה עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן: (טו) וביומא תמינאה יסב תרין אמרין שלמין ואמרתא תרא בת שתא שלמתא ותלתא עסרין סלתא מנחתא דפילא במשא ולגא חד דמשחא:

רש"י

(י) וכבשה אחת – לחטאת: ושלשה עשרונים – לנסכי שלשה כבשים הללו שחטאתו ואשמו של מזורע טעונו נסכים (מנחות לא): ולג אחד שמן – להזות עליו שבע וליתן ממנו על תנוך אזנו ומתן זהונת:

(ח) וישב מחוץ לאהל – (ת"כ חולין קמא) מלמד שאסור בתשמיש המטה:
(ט) את כל שערו וגו' – כלל ופרט וכלל להביא כל מקום כנוס שער ונראה:

נביא – מלכים ב' פרק ז' ט'-יב'

(ט) ויאמרו איש אל רעהו לא כן אנחנו עשים היום הזה יום בשרה הוא ואנחנו מחשים וחפינו עד אור הבקר ומצאנו עוון ועתה לכו ונבאה ונגידה בית המלך: (י) ואמרו גבר לחבריה לא כשר מה דאנחא עבדין יומא הדין יום בסורא הוא ואלו אנחא שתקין ומורבין עד ניהור צפרא ויערעינא חובא וכען איתו ונתמטי ונחוי בית מלכא:
(יא) ויבאו ויקראו אל שער העיר ויגידו להם לאמר באנו אל מחנה אדם והנה אין שם איש וקול אדם כי אם הסוס אסור והחמור אסור ואהלים:

חק לישראל – פרשת מצורע יום ב'

כְּאֲשֶׁר הִמָּוּה: (י) ואתו וקרו לנטרי תרע קרתא וחויאו להון למימר אתינא למשרית ארם והא לית תמן גבר וקל אנש אלהין סוסון אסירין וחמרין אסירין ומשכנין כמא דאינון:

(יא) וַיִּקְרָא הַשְּׁעָרִים וַיִּגִּידוּ בֵּית הַמֶּלֶךְ פְּנִימָה: (יא) וקרא נטרי תרעא וחויאו בית מלכא לגיו:

(יב) וַיִּקֶם הַמֶּלֶךְ לִילָה וַיֹּאמֶר אֶל עֲבָדָיו אַגִּידָה נָא לְכֶם אֵת אֲשֶׁר עָשׂוּ לָנוּ אַרְם יָדְעוּ כִּי רַעֲבִים אָנַחְנוּ וַיֵּצְאוּ מִן הַמַּחֲנֶה לְהַחֲבֶה בַּשָּׂדֶה (בְּשָׂדֶה) לְאֹמֶר כִּי יֵצְאוּ מִן הָעִיר וְנִתְפָּשׂוּ חַיִּים וְאֶל הָעִיר נָבֵא: (יב) וקם מלכא בליליא ואמר לעבדוהי אחוי כען לכון ית דעבדו לנא אנש ארם ידעין ארי כפנין אנחנא ונפקו מן משריתא לאטמרא בחקלא למימר אם יפקון מן קרתא וניחודונון כד חיינ ולקרתא ניעול:

רש"י

(ט) ומלכנו עון – מתחייבין אנו למלכות: (יב) כי רעבים אנחנו – ותאזים ללאת אל

(י) כאשר המה – כמו שהיו מלכאים השלל ואל המזון: מתחלתם, לא הוילאו מה שצחוכס:

כתובים – משלי פרק כד' ל'–לג'

(ל) על שדה איש עיצל עברתי ועל פרום אדם חסר לב: (ל) על חקלי דגברא עטלא עברית ועל כרמי דבר נשא חסר רעינא:

(לא) והנה עלה בלו קמשונים פסו פניו חרלים וגדר אבניו נהרסה: (לא) והא סליק כליה יערי וכסיו אפוי חורלי וסיגא דכיפוי אתעקר:

(לב) ואחזה אנכי אשית לבי ראיתי לקחתי מוסר: (לב) וחזית אנא ושמיית לבי וחמית וקבלית מרדותא:

(לג) מעט שנות מעט תנומות מעט חבק ידים לשפב: (לג) קליל תנום קליל תדמוך קליל תשים ידיך על חדיך ותדמוך:

רש"י

(ל) איש עלל – שאינו חוזר על גרסת תלמודו: חוזר על תלמודו מתחלה משכח ראשי פרקי וסוף מחלף דברי חכמים מזה לזה שאומר על

(לא) קמשונים – חוחים. כסו – נכסו. חרלים – גדולי מקמשונים והרי הם חדים עקולים. וגדר חבניו נהרסה – כך מי שאינו העולם:

משנה – עירובין פרק ד'

(א) מי שהוצאוהו גוים או רוח רעה, אין לו אלא ארבע אמות. החזירוהו, פאילו לא יצא. הוליכוהו לעיר אחרת. נתנוהו בדיר או בסהר, רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה אומרים, מהלך את בלה. רבי יהושע ורבי עקיבא אומרים, אין לו אלא ארבע אמות. מעשה שבאו מפרנדיסין והפליגה

חק לישראל – פרשת מצורע יום ב'

סְפִינָתָם בַּיּוֹם. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הִלְכוּ אֶת בִּלְהָה. רַבֵּי יְהוֹשֻעַ וְרַבֵּי עֲקִיבָא לֹא זָזוּ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, שֶׁרָצוּ לְהַחֲמִיר עַל עֵצְמוֹן:

מחילות. ורבותי פירשו, משום דגזרי דיר וסהר אטו זקעה שאין לה מחילות, ובזקעה כולי עלמא מודו דאין לו אלא ארבע אמות: מפרנדיסין – שם מקום: והפליגה – כשהיא מתרחקת משפת הים ונכנסת באמצעו קרי הפליגה לשון פלגי מים (תהלים א): הלכו את כולה – היו מהלכין בכל הספינה, ואף על פי שהספינה הלכה בשבת ויאלה חוץ לתחום, הוי כמי שיאל חוץ לתחום וניתן בדיר או בסהר, שהספינה מוקפת מחילות: שרלו להחמיר על עצמן – לדלדלו נמי דגזרי דיר וסהר אטו זקעה, בספינה כל זמן שהיא מהלכת היה מותר להלך את כולה – ועוד, שהרי שבתו באויר מחילות מצעוד יום. אלא שרלו להחמיר – והלכה כרבן גמליאל וכרבי אלעזר בן עזריה:

רע"ב – (א) מי שהולאווה גוים – לאנסו חוץ לתחום: או רוח רעה – שנכנס בו שד ונטרפה לעתו ויאל חוץ לתחום, וחזר ונשתפה והרי הוא חוץ לתחום: החזירוהו לתוך התחום כאילו לא יאל – והרי כל העיר לו כארבע אמות כאשר בתחלה וחולה לה אלפים אמה לכל רוח. ודוקא כשהולאווה והחזירוהו בעל כרחו. אבל יאל לדעתו אע"פ שהחזירוהו בעל כרחו, או הולאווה בעל כרחו וחזר לדעתו, אין לו אלא ארבע אמות: הולכוהו לעיר אחרת – והרי היא מוקפת מחילות. או שנתנוהו בדיר או בסהר שהן מוקפין והקיפן גדול: מהלך את כולה – דהואיל ומוקפת מחילות הרי היא כארבע אמות: רבי יהושע ורבי עקיבא אומרים אין לו אלא ארבע אמות – דכיון דלא שבת באויר מחילות מצעוד יום, לא מהני ליה

(ב) פַּעַם אַחַת לֹא נִכְנְסוּ לְנִמְלָעַד שֶׁחֲשָׁבָה. אָמְרוּ לוֹ לְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל, מַדָּה אָנוּ לְיָדְדָה. אָמַר לָהֶן מִתְרִים אַתֶּם, שֶׁכָּבֵד הָיִיתִי מִסְתַּבֵּל, וְהָיִינוּ בְּתוֹךְ הַתְּחוּם עַד שֶׁלֹּא חֲשָׁבָה:

קאמר רבן גמליאל לעיל בנתנוהו בדיר או בסהר דמהלך את כולה: שכבר הייתי מסתכל – בשפופרת של קנה חלול שהיתה מתוקנת למדת כפיית אלפים אמה:

רע"ב – (ג) לנמל – מקום שהספינות חונות כשיואלות מן הים אל שפתו: מה אנו לירד – מן הספינה לתוך העיר, כלום באנו מחוץ לתחום משחשיכה. והאי נמל לאו מוקף מחילות הוה, דאי הוה מוקף מחילות, הא

(א) מִי שִׁיָּצָא בְּרִשׁוֹת וְאָמְרוּ לוֹ, כְּבֹד נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה, יֵשׁ לוֹ אֲלָפִים אַמָּה לְכָל רֹחַ. אִם הָיָה בְּתוֹךְ הַתְּחוּם, כְּאֵלֹהֵינוּ לֹא יָצָא, שֶׁכָּל הַיּוֹצְאִים לְהַצִּיל, חוֹזְרִין לְמִקוֹמוֹן:

ביתו והרי הוא כבתחילה: שכל היואלין להציל חוזרין למקומן – הכי קאמר, שכן מצינו קולא אחרת בכל היואלין להציל מן הנכרים ומן המפולת שפני שיאלו ברשות התירו להם לחזור בכלי זיינן למקומם ולא הצריכום להניח כלי זיינם, הכי נמי קילו [לזה שיאל] ברשות, להיות כאילו לא יאל:

רע"ב – (ג) מי שיאל ברשות – כגון לעדות החודש או להציל מן הנכרים או מן הגהר: כבר נעשה מעשה – ואינד כריך לילך: יש לו אלפים אמה לכל רוח – ממקום שנאמר לו: כאלו לא יאל – הכי קאמר, אם היו אותן אלפים אמה הנתונות לו לכל רוח ממקום שנאמר לו נכנסות לתוך אלפים של תחום ביתו, כאילו לא יאל מתחמומו דמי, והולך עד

חק לישראל – פרשת מצורע יום ב'

(ד) מי שישב בדרך, ועמד, וראה וְהָרִי הוּא סָמוּךְ לְעִיר, (הואיל) וְלֹא הִיָּתָה כְּוִנָּתוֹ לְכָה, לֹא יִכָּנֵס. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, יִכָּנֵס. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵעֵשָׂה הָיָה וְנִכְנָס רַבִּי טְרַפּוֹן בְּלֹא מִתְּפִינָן:

אומר יכנס – וילך כל העיר וחובה לה אלפים אמה כזני העיר. והלכה כר' יהודה: בלא מחוין – שלא ידע כשחשכה לו שהוא בתחום העיר ולא נתכוין להיות שציתתו צעיר אלא במקומו:

רע"ב – (ד) מי שישב בדרך – לנוח, ולא היה יודע שהיה בתחום העיר, וחשכה לו שם, וכשעמד ראה שהוא סמוך לעיר ובתחומה: לא יכנס – לעיר להיות כאנשי העיר. אלא ממקום שחשכה לו ימדוד אלפים אמה ועד מקום שיכלו ילך צעיר ותו לא: רבי יהודה

(ה) מי שישן בדרך וְלֹא יָדַע שֶׁחֲשֵׁכָה, יֵשׁ לוֹ אֲלָפִים אָמָה לְכָל רוּחַ, דְּבָרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי. וְחַכְמִים אֹמְרִים, אֵין לוֹ אֲלָא אַרְבַּע אָמוֹת. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אֹמֵר, וְהוּא בְּאֲמָצְעָן. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, לְאִיזָה רוּחַ שִׁירְצָה יֵלֵךְ. וּמוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה, שְׂאֵם בְּרַר לוֹ, שְׂאִינוּ יָכוֹל לְחַזֵּר בּוֹ:

צביתה במקומו אלא הזוכה בהן מוליכין למקום שהוא יכול לילך: וחכמים אומרים אין לו אלא ארבע אמות – הואיל ובשעה שקדש היום היה ישן לא קנה צביתה ואין לו אלא ארבע אמות שזכתה לו תורה דכתיב (שמות טז) שבו איש תחתיו, וקומתו של אדם צינוני שלש אמות ואמה אחת לפשוט ידיו ורגליו: רבי אליעזר אומר והוא באמצען – חכמים סברי, יהבינן ליה ארבע אמות לכל רוח. ורבי אליעזר סבר, כי יהבינן ליה ארבע אמות היינו שתי אמות לכל רדיו: לאיזה רוח שירצה – יטול ארבע אמות, ואחר שצירר כל אחד אין יכול לחזור ולצרוך כל אחר:

רע"ב – (ה) יש לו אלפים אמה לכל רוח – דסבר ר' יוחנן בן נורי, חפלי הפקר שאין להם דעת בעלים קונים צביתה במקומו ויש להם אלפים אמה לכל רוח. והישן שאין לו דעת בשעה שקונה צביתה דינו כחפלי הפקר ויש לו אלפים אמה לכל רוח. ורצנן סברי חפלי הפקר אין קונין צביתה במקומו, אלא הזוכה בהן מוליכין למקום שהוא יכול לילך, הכי נמי הישן אינו קונה צביתה ואין לו אלא ארבע אמות בלבד. והלכה כרבי יוחנן בן נורי שהישן קונה צביתה במקומו ויש לו אלפים אמה לכל רוח. אבל בנכסי הפקר הלכה כחכמים שהן כרגלי כל אדם ואין קונין

(ו) הָיוּ שְׁנַיִם, מִקְצַת אַמּוֹתָיו שֶׁל זֶה בְּתוֹף אַמּוֹתָיו שֶׁל זֶה, מְבִיאִין וְאוֹכְלִין בְּאֲמָצְעָן, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יוֹצִיא זֶה מִתּוֹף שְׁלוֹ לְתוֹף שֶׁל חֵבְרוֹ. הָיוּ שְׁלֹשָׁה, וְהָאֲמָצְעִי מְבַלֵּעַ בֵּינֵיהֶן, הוּא מִתֵּר עִמָּהֶן וְהֵן מִתְּרִין עִמּוֹ, וְשְׁנַיִם הַחִיצוֹנִים אֲסוּרִין זֶה עִם זֶה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לָמָּה הִדְבֵּר דּוֹמָה, לְשֹׁלֵשׁ חֲצֵרוֹת הַפְּתוּחוֹת זו לְזוֹ וּפְתוּחוֹת לְרִשּׁוֹת הָרַבִּים, עָרְבוּ שְׁתֵּיהֶן עִם הָאֲמָצְעִית, הִיא מִתְּרַת עִמָּהֶן וְהֵן מִתְּרִות עִמָּהּ, וְשְׁתֵּים הַחִיצוֹנוֹת אֲסוּרוֹת זו עִם זו:

– שתי אמותיו בתוך של זה ושתי אמותיו בתוך של זה. הוא מותר עם כל אחד, פונה לכאן ומשתמש עם זה, פונה לכאן ומשתמש עם זה: לשלש חצירות – והם זו אצל זו: פתוחות לרשות הרבים – דכל אחת רשות לעצמה ואין להם דריסת הרגל זו על זו

רע"ב – (ו) היו שנים – עומדים רחוק זה מזה שש אמות, מובלעין שתי אמות של כל אחד לתוך של חבירו, מביאין ואוכלין בתוך שתי אמות, ובלבד שלא יפשוט זה ידו לתוך שתי החיצונות שאין לו בהם כלום ויוציא לשם פתו או חפציו: והאמצעי מובלע ביניהם

חק לישראל – פרשת מצורע יום ב'

הן, שמים החימונות האסורות זו בזו יבואו להוליא מזו לזו, והאמלעית לא יהבה אדעתה ולא מדכרא להו, לאמרי שמא אחד מדיורי האמלעית שמותר בזו ובזו הוא שמויא. אבל הכא בשלשה אנשים אי אחי חד משני החימונים לאפוקי לתוך שתי אמות של החימון האחר, האמלעי יהיב אדעתיה ומדכר ליה. והלכה כרבי שמעון בשלש חכרות ששתי החימונות בלכד אסורות זו עם זו:

(ז) **מִי שֶׁבָּא בְּדֶרֶךְ וְחִשְׁבָה לֹא, וְהָיָה מִכִּיר אֵילָן אוֹ גֵּדֵר, וְאָמַר שְׁבִיתִי תַחְתָּיו, לֹא אָמַר כָּלוּם. שְׁבִיתִי בְּעֵקְרוֹ, מִהֵלֶךְ מִמְּקוֹם רִגְלָיו וְעַד עֵקְרוֹ אֲלֵפִים אֲמָה וּמֵעֵקְרוֹ וְעַד בֵּיתוֹ אֲלֵפִים אֲמָה. נִמְצָא מִהֵלֶךְ מִשְׁחִשְׁבָה אֲרֻבַּעַת אֲלֵפִים אֲמָה:**

גיסא בחר או להאי גיסא בחר ולא הוי סיוס. אבל שבע אמות על כרחך מקצת ביתו ניכר באמה אמלעית דאי אפשר שלא ברה, דאי באמלע האילן בירר לו ארבע אמות הרי היא מהן, ואי מהאי גיסא או מהאי גיסא הרי היא מהן, הלכך קנה שם [שביתה]: אמר שביתתי בעיקרו – הואיל וסיים מקומו, אותה שביתה קונה לו אלפים לכל רגליו ואלפים לכל ביתו:

רע"ב – (ז) והיה מכיר אילן או גדר – שיכול להגיע שם קודם שתחשך אלכ שהוא עיף ורוכה לנוח במקומו: לא אמר כלום – הואיל ולא פירש איזה ארבע אמות בחר לו מתחתיו של אילן, לאו שביתה היא ואין לו אלכ ארבע אמות במקום שהוא שם, שהרי לא קנה שביתה במקומו כיון שעקר דעתו מלשבות כאן ותחת האילן נמי לא קנה שביתה. והני מילי, כשיש תחתיו של אילן שמונה אמות או יותר לאיכא למימר דהאי

(ח) **אם אינו מכיר, או שאינו בקי בהלכה, ואמר, שביתתי במקומי, זכה לו מקומו אלפים אמה לכל רוחו. עגלות, דברי רבי חנינא בן אנטיגנוס. וחקמים אומרים, מרבעות, בטבלא מרבעת, פדי שיהא נשפך לזויות:**

זה לרבו, כזה יהיו כל שובתי שבת. והלכה כחכמים: כטבלא מרובעת – כתב הרמב"ם, לפי שאי אפשר לעשות מרובע מזומאם בכיוון, תנא כטבלא מרובעת. כלומר כדרך שבני אדם רגילים לרבע אע"פ שאינו מרובע בצמאם: נשכר את הזויות – ארבע הפאות שבאלכסונו של מרובע העולפות על העגול שבתוכו:

רע"ב – (ח) ואם אינו מכיר – אילן או גדר: או שאינו בקי בהלכה – ואינו יודע שיעיל לו כשיאמר שביתתי במקום פלוני. ואמר שביתתי במקומי. זכה לו מקומו: עגולות – דבערי מקלט דמינייהו ילפינן אלפים אמה של תחום שבת כתיב (במדבר לה) [זה יהיה לכם מגרשי הערים], לזה אתה נותן פאות דהיינו זויות, ואי אתה ותן פאות לשובתי שבת – ורבנן דבעו מרובעות דרשי

(ט) **וזו היא שאמר, העני מערב ברגליו. אמר רבי מאיר, אנו אין לנו אלא עני. רבי יהודה אומר, אחד עני ואחד עשיר, לא אמרו מערבין בפת אלא להקל על העשיר, שלא יצא ויערב ברגליו:**

חק לישראל – פרשת מצורע יום ב'

במקום פלוני, אינו קונה שציתה באתו מקום שאמר, אלא אם כן הוא עני או בל בדרך שאין עמו פת – אכל עשיר צריך שישלח פת במקום שציתתו. והאומר שציתתי במקום פלוני אינו קונה אם שציתה אלא אם כן יש שהות ציוס שהיה יכול לרוץ ולהגיע אם קודם שתחשך. ואם אין כל כך שהות ציוס בשעה שאומר שציתתי במקום פלוני, לא קנה אם שציתה:

(י) מי שייצא לילך בעיר שפוערין בה ויהחזירו חברו, הוא מתר לילך וכל בני העיר אסורין, דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר, כל שהוא יכול לערב ולא ערב, הרי זה חפז גמול:

אלא אלפים אמה לכל רוח מעיר: רבי מאיר – מספקא ליה, אי עני הוא הואיל ואלא מציתו והחזיק בדרך, או דילמא כיון שהיה יכול לערב צפת ולא עירב לאו עני הוא, הלכך הרי זה חפז גמול, שאין לו אלפים אמה לכל רוח מעירו שמה שציתתו במקום שהיה הולך להולך אם העירוב צסוף אלפים מעירו, ולסוף האלפים מעירו נמי לא קנה אלפים לכל עיר האחרת שמה לא קנה שציתה אלא צציתו. והלכה כרבי יהודה:

(יא) מי שייצא חוץ לתחום, אפלו אמה אחת, לא יבנס. רבי אליעזר אומר, שתיים, יבנס, שלש, לא יבנס. מי שהחשיך חוץ לתחום, אפלו אמה אחת, לא יבנס. רבי שמעון אומר, אפלו חמש עשרה אמות, יבנס, שאין המשוחות ממצין את המדות, מפני הטועין:

שהחשיך – שהיה בל מן הדרך וחשכה לו: חוץ לתחום לא יבנס – דבמקומו לא קנה שציתה שהרי גילה דעתו שאינו רוצה לקנות שציתה במקומו, ובעיר לא קנה שציתה שיש ציוס וצין העיר יותר מאלפים אמה. הלכך אין לו אלא ארבע אמות כדן מי שיצא חוץ לתחום: עד חמש עשרה אמה – לאו דוקא דהוא הדן פחות או יותר מעט. ואית דמפרשי חמש עשרה דוקא, ולא ידעתי לישבו יפה: המשוחות – מודלי התחומים לעיירות ועושין סימן לסוף התחום. אין ממזין את

רע"ב – (ט) זה שאמר – כגון זה שהוא בדרך ואין עמו פת. דהשתא עני הוא. לו התירו חכמים לערב צרגליו. דסבירא ליה לרבי מאיר עיקר עירוב צפת, וקולא היא דהקילו גבי עני או מי שבל בדרך ואין עמו פת, לערב צרגליו. ורבי יהודה סבר עיקר עירוב צרגל, וקולא היא דהקילו לעשיר שאינו יכול לילך צרגליו, לשלוח עירובו על ידי שליח. והלכה כרבי יהודה. וצין רבי מאיר וצין רבי יהודה שוים הם שהאומר שציתתי

רע"ב – (י) מי שיצא – מעירו ששלחוהו אנשי עירו להולך להם עירוב כדי שיוכלו לילך מחר לעיר שמערבין לה שהיא סמוכה להם שני תחומי צבת ויכולין לילך מזו לזו על ידי עירוב: והחזירו חזירו – דאמר ליה עת חמה היא עת לנה היא: הוא מותר לילך – למחר לאותה עיר אחרת, שכיון שהחזיק בדרך כדי לקנות שציתה לסוף אלפים אמה רחוק מן העיר, הוי כעני שאומר שציתתי במקום פלוני וקנה לשם שציתה: וכל צני עירו אסורין – שלא החזיקו בדרך ואין להם

רע"ב – (יא) אפילו אמה אחת לא יבנס – ואין לו אלא ארבע אמות מכאן וארבע אמות מכאן ועל פ שמובלעות אלו ארבע אמות בחוד תחום העיר, לא ארינן כיון דעל על, דסבירא ליה דבלעת תחומים לאו מלתא היא: שהים יבנס – רבי אליעזר לטעמיה דאמר והוא באמצעו, שצסוף האלפים יש לו ארבע אמות שהים מלד זה בחוד התחום ושהים מלד זה לסוף התחום, הלכך אם הוא עומד באמה השניה, יבנס, דהבלעת תחומין מלתא היא. ואין הלכה כרבי אליעזר: מי

חק לישראל – פרשת מצורע יום ב'

שאלו חמש עשרה אמות צחוד התחום הן, וכיון שהיה זה אנוס שרינו ליה ליכנס ולא מחמירנו ליה כי היכי דמחמירנו למי שילא חוץ לתחום, להחם הוה ליה ליזהר ולתת דלעתו שלא ילא. ואין הלכה כרבי שמעון:

המדות לעשות הסימן צסוף אלפים ממס, אלל כונסין אותן לתוך אלפים: מפני הטועין – שאין מכירין הסימן ופעמים שיואלין להלן ממנו וחוזרין ולאו אלעתייהו, ומשום הכי רגילין תמיד לכנוס צחוד אלפים, וגמלא

גמרא – עירובין דף נב' ע"ב

אמר רבי חנינא רגלו אחת בתוך התחום ורגלו אחת חוץ לתחום לא יכנס דכתיב אם תשיב משבת רגלך רגלך כתיב והתניא רגלו אחת בתוך התחום ורגלו אחת חוץ לתחום יכנס הא מני אחרים היא דתניא אחרים אומרים למקום שרובו הוא נזקר איכא דאמרי אמר רבי חנינא רגלו אחת בתוך התחום ורגלו אחת חוץ לתחום יכנס דכתיב אם תשיב משבת רגלך רגלך קרינו והתניא לא יכנס הוא דאמר כאחרים דתניא למקום שרובו הוא נזקר: רבי אליעזר אומר שתיים יכנס שלש לא יכנס: והתניא רבי אליעזר אומר אחת יכנס שתיים לא יכנס לא קשיא הא דעקר חדא וקם אתרתי הא דעקר תרתי וקם אתלת והתניא רבי אליעזר אומר אפילו אמה אחת לא יכנס כי תניא ההיא למודד דתנן ולמודד שאמרו נותנין לו אלפים אמה אפילו סוף מדרתו כלה במערה:

רש"י על הגמרא

אלפים פסיעות צינוניות אולי יכנס לתחום העיר, וכלו אלפים שלו אמה אחת חוץ לתחום לא יכנס, שאפילו האלפים מוליכות אותו לתוכו אינו מותר ללאת מאלפים, כדתנן ולמודד שאמרו נותנין לו אלפים אפילו סוף מדרתו כלה צמערה לא יהלך להלן מאלפים, דכיון שמדד אלפים לצד מקום שביתתו שהן ארבע אינו יכול לעבור חוץ לאלפים:

למקום שרובו שם הוא נזקר – וכדו צחוד התחום הוא: נזקר – כלומר צחר רובו שדינו ליה, וכיון ללא הויל אלל רגלו אחת חוץ לתחום עדיין רובו צחוד התחום הילכך יכנס: הוא דאמר – ר' חנינא: מתניתין דעקר חדא – שילא מן האחת ועומד צסניה והכי קאמר אם צסתיס עומד יכנס, וצרייתא לקתני שתיס לא יכנס שילא מכל השתיס: למודד – שחשכה לו, ואמר שביתתי צמקומי, ומודד

זוהר – מצורע דף נג' ע"ב

פתח רבי יהודה במלי דאורייתא. ואמר, (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר. עץ חיים, דא אורייתא, דאיהי אילנא עלאה רבא ותקיה. תורה, אמאי אקרי תורה. בגין דאורי וגלי במה דהוה סתים דלא אתידע. חיים, דכל חיים דלעילא בה אתפלילו, ומנה נפקין. למחזיקים בה, לאינון

חק לישראל – פרשת מצורע יום ב'

דְּאֶחָדִין בְּהַ, דְּמֵאן דְּאֶחָד בְּאֹרֵייתָא אֶחָד בְּכֵלָא, אֶחָד לְעִילָא וְתַתָּא. וְתוּמְכִיָּה מְאוּשְׁרָה, מֵאן תוּמְכִיָּה. אֲלִין אֵינּוֹן דְּמִטִּילִין מְלָאֵי, לְכִיסּוֹן שְׁל תְּלַמְיָדֵי חֲכָמִים, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ:
 וְתוּמְכִיָּה, זְכִי לְנִבְיָאֵי מְהִימְנֵי דִיפְקוֹן מְנִיָּה. מְאוּשְׁרָה, אֵל תְּקַרֵּי מְאוּשְׁרָה, אֲלָא מִרְאשׁוֹ, אֵינּוֹן תְּמַכִּין לְאוּרֵייתָא, מִרְאשׁוֹ וְעַד סוּפּוֹ. מִרְאשׁוֹ, דָּא רִישָׁא דְכֵלָא דְאֶקְרִי רֵאשִׁי, דְכְּתִיב, (מְשַׁלִּי ח) מֵעוֹלָם נִסְכְּתֵי מִרְאשֵׁי. וְרֵאשִׁי דָּא חֲכָמָה, דְּאִיְהִי רִישָׁא לְכָל גּוּפָא, וְגוּפָא אֲתַפְּשֵׁט בִּיהַ עַד סִיּוּמָא דְשִׂית סְטָרִין, וְתוּמְכִיָּה, כְּמָה דְאֵת אָמֹר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֵׁשׁ. דְּאֵינּוֹן דְּמִטִּילִין מְלָאֵי לְכִיסּוֹן שְׁל תְּלַמְיָדֵי חֲכָמִים אֵינּוֹן תְּמַכִּין לְאוּרֵייתָא מִרִישָׁא עַד סִיּוּמָא דְגּוּפָא, וְכָל מְהִימְנוּתָא, בִּיהַ תְּלָא, וְאֲתַמְדָּ. וְזְכִי לְבַנְיָן דִּיתְחַזּוֹן לְנִבְיָאֵי מְהִימְנֵי:

הלכה – הרמב"ם מעשה הקרבנות פרק ד'

(י) כל הזבחים צריך העובד שתהיה מחשבתו לשם הזבח ולשם בעליו בשעת זביחה ובשעת קבלת הדם ובשעת הולכת הדם ובשעת זריקתו על המזבח שנאמר ובשר זבח תודת שלמיו שתהיה זביחה עם שאר ארבע העבודות לשם שלמיו וכן שאר הקרבנות ואם שחט ועבד שאר עבודות סתם ולא חשב כלל בעולה ובשלמים הרי הן כשרים ועלו לבעלים:

(יא) וצריך שתהיה מחשבתו בשעת שחיטת העולה לשם ששה דברים לשם הזבח ולשם הזובח ושהזבח להשם ברוך הוא ושיקטירו לאישים ושהקטרתו לריח בלבד ושריח זה נחת רוח לפני השם ואם שחט סתם כשר כמו שביארנו והשוחט חטאת ואשם צריך שתהיה מחשבתו לשם אותו החטא שבא עליו:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה
 בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.